

ВПЛИВ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА РОЗВИТОК ПРИВАТНИХ ВІДНОСИН
В УКРАЇНІ

провадиться в порядку, встановленому Законом України «Про виконавче провадження».

У ЦПК України пропонуємо визначити цивільні справи, проведення медіації по яких встановити обов'язковим.

Бібліографічні посилання:

1. Виступ Голови Верховного Суду України Я. Романюка на XII позачерговому з'їзді суддів України 26 вересня 2014 року. URL: <https://ics.gov.ua/rsu/129784/> (дата звернення: 15.04.2019).

Резворович Кристина Русланівна,
кандидат юридичних наук,
завідувач кафедри цивільного права
та процесу факультету підготовки фахівців
для підрозділів кримінальної поліції
Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

**ПЕРСПЕКТИВИ УНІФІКАЦІЇ ВІТЧИЗНЯНОГО
ЗАКОНОДАВСТВА З ПРАВОМ ЄС В СФЕРІ РЕГУЛЮВАННЯ
ДІЯЛЬНОСТІ ПРИВАТНИХ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ**

Підписання Угоди про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими співтовариствами та їх державами-членами започаткувало новий етап розвитку законодавчого регулювання в багатьох сферах вітчизняної економіки. Одним із основних напрямків є вдосконалення законодавства в сфері корпоративних відносин, регулювання діяльності акціонерних товариств, а також регулювання ринку цінних паперів, що ними емітуються. Вдосконалення вітчизняного законодавства передбачає одночасну уніфікацію окремих положень законодавства ЄС з метою наближення системи державного регулювання України до вимог ЄС, а також з метою підготовки акціонерних товариств-резидентів України для входження та функціонування на ринку ЄС. Останній розглядається як сукупність перспектив та можливостей для активізації господарської діяльності вітчизняних АТ, зокрема в сфері залучення інвестицій та капіталу. Однак сучасний стан імплементації положень Угоди та наближення двох правових систем є недостатнім для повноцінної реалізації потенціалу ринків ЄС для вітчизняних акціонерних компаній, оскільки стандарти діяльності останніх потребують подальшого вдосконалення на законодавчому рівні.

Саме тому, проблематика уніфікації вітчизняного та європейського законодавства є однією із основних в дослідженнях багатьох вітчизняних

вчених зокрема, О. О. Ашурков, О. В. Гарагонич, М. М. Дутов, О. Ю. Ілларіонов, Д. І. Погрібний тощо.

Натомість залишається невирішеною проблема усунення низки перешкод на шляху подальшого вдосконалення вітчизняного законодавства в сфері корпоративних відносин та наближення його в такий спосіб до стандартів ЄС.

Д. І. Погрібний вважає, що серед найбільш важливих та ефективних кроків на шляху наближення законодавства України до вимог та стандартів ЄС слід назвати: «створення планомірної та послідовної державної політики у сфері регулювання корпоративного права та відповідно уніфіковане застосування термінів у цій сфері; реалізація механізмів належного виконання положень нормативно-правових актів; підвищення рівня залучення в економіку науково-технічного потенціалу та створення дієвих механізмів реалізації державних економічних програм заохочення розвитку бізнесу» [3]. Насправді послідовність державної політики в сфері корпоративного законодавства обмежується виконанням Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, але сама послідовність та транспарентність політичного курсу Уряду в даному питанні є найбільшим очікуванням не стільки навіть від ЄС, скільки від західних інвесторів.

За 2017 рік Україна повинна була імплементувати в національне законодавство положення якими охоплюються питання реорганізації акціонерних товариств, зокрема шляхом злиття та перетворення, а також повинна була відбутися регламентація правового режиму діяльності товариства з одним засновником. Суто номінально дані вимоги були виконані шляхом реформування законодавства в сфері акціонерних товариств та прийняття Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» [6]. Ефективність даного закону на сьогодні досі не доведена, оскільки триває перехідний період протягом якого вся статутна діяльність суб'єктів господарювання повинна бути приведена до відповідності його нормам. Це є необхідним кроком на шляху відкриття нових можливостей для вітчизняних товариств приймати участь у перерозподілі капіталу на ринках ЄС. Без прийняття та виконання положень і досягнення стандартів передбачених Дванадцятюю Директивою Ради №89/667/ЄЕС від 21.12.1989 р. стосовно одноосібних приватних компаній з обмеженою відповідальністю неможливо отримати необхідний рівень довіри з боку інвесторів, а для держави неможливо отримати належний рівень інституційного забезпечення процесів лібералізації економічних відносин.

За 2018 рік, Україна повинна була наблизити законодавство в сфері діяльності акціонерних товариств до вимог ЄС. Ця необхідність стосувалася не стільки введення нових механізмів та способів реалізації такими товариствами своєї діяльності, скільки започаткування реформування системи державного управління ринком цінних паперів. Саме перетворення органу державного управління на сучасного та ефективного ринкового регулятора з широкими стимулюючими, координаційними, організаційними та моніторинговими

ВПЛИВ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА РОЗВИТОК ПРИВАТНИХ ВІДНОСИН
В УКРАЇНІ

можливостями замість імперативних контрольних та управлінських дасть змогу досягнути необхідного рівня лібералізації внутрішнього ринку цінних паперів.

О. О. Ашурков, М. М. Дутов, О. Ю. Ілларіонов та інші вважають, що лібералізація внутрішнього фондового ринку є тим необхідним кроком на шляху до підвищення якості правового регулювання діяльності акціонерних товариств, без якого важко проваджувати більш системні реформи та уніфікації інституційних складових державного управління в цій сфері в Україні та ЄС [1]. Насправді діяльність державного регулятора багато в чому є визначальною для самої політики держави в сфері розвитку фондового ринку, оскільки саме на нього покладається функція постійної координації зусиль ЄС та України щодо наближення корпоративного законодавства другої до стандартів права ЄС. Нами підтримується точка зору стосовно того, що уніфікація законодавчих положень та нормативних актів в сфері регулювання діяльності акціонерних товариств повинна відбуватися вже за умови реформування моделі державного регулювання ринку цінних паперів. Впровадити новітні способи та механізми державного регулювання та лібералізувати діяльність ринку цінних паперів можна лише в умовах, коли існує державна інституція, що займається відповідним напрямком роботи та провадить постійний моніторинг ефективності практичного застосування законодавства, а також вносить пропозиції щодо його зміни, які б кореспондували із характером та напрямками діяльності самого регулятора.

Більше того, необхідним є подальша робота з імплементації Принципів ОЕСР щодо корпоративного управління, що здатне «зменшити ризики глобалізації та активізації діяльності ТНК (як факторів, що можуть послаблювати ефективне виконання функцій державою) та забезпечити належний рівень національної економічної безпеки» [3]. Також актуальним є забезпечення мобільності та оперативності реагування законодавця «на правові новації у сфері правового регулювання корпоративних правовідносин, які час від часу прийматимуться в ЄС. У зв'язку із цим необхідним вбачається запровадження механізму постійного моніторингу та аналізу європейських корпоративно-правових норм із боку відповідних національних компетентних органів, а також розробки пропозицій щодо поточних змін із метою забезпечення необхідного рівня відповідності чинних актів корпоративного законодавства України праву ЄС» [2]. Такий моніторинг забезпечить необхідний рівень мобільності зміни умов функціонування акціонерних товариств, а також надасть можливість та більше часу пристосувати відповідні зміни до особливостей вітчизняної системи регулювання корпоративних відносин.

В подальшому до кінця 2019 року на виконання умов Угоди про асоціацію Україна повинна також на законодавчому рівні закріпити зміну вимог до організації корпоративного управління в банках відповідно з Регламентом (ЄС) № 575/2013; розробити вимоги до системи корпоративного управління компанії з управління активами, які б відповідали стандартам

закріпленим в Директиві 2009/65/ЄС; запровадити механізм розкриття інформації про перехід прав на порогові пакети акцій акціонерного товариства [4]. Наведені напрямки лише впроваджуються, і на сьогодні складно оцінити ефективність запроваджених заходів, так само складно змоделювати положення ринку цінних паперів в Україні після імплементації всіх стандартів та врахування всіх вимог ЄС при розробці національного законодавства в сферу регулювання діяльності акціонерних товариств.

Таким чином, слід наголосити на тому, що сучасний стан уніфікації права ЄС та законодавства України в сфері корпоративних відносин передбачає розробку низки заходів, метою яких є забезпечення прозорості державного регулювання діяльності акціонерних товариств. Важливими напрямками залишаються ті, що стосуються розкриття інформації, а також публікації фінансових звітів й відомостей щодо кінцевих бенефіціарів товариств. Все це наближає не стільки законодавства, скільки моделі функціонування суб'єктів корпоративного права. Насправді, наслідування та тотальне копіювання норм права ЄС у вітчизняне законодавство є не дієвим способом розвитку вітчизняного ринку цінних паперів та сфери корпоративних відносин. Вимагається імплементація лише найбільш ефективних регуляторів в корпоративному секторі з урахування особливостей сучасних традицій діяльності акціонерних товариств, національних інтересів, а також потреб суб'єктів корпоративних відносин-резидентів. Все це вимагає подальших системних реформ державного регулятора ринку цінних паперів, а також послідовне запровадження системи розкриття інформації і стандартів корпоративного управління, але з урахуванням особливостей вітчизняної економіки та сфери корпоративного права.

Бібліографічні посилання:

1. Ашурков О. О., Дутов М. М., Ілларіонов О. Ю. Рівень інтеграції України з ЄС і Митним Союзом з огляду на стан адаптації відповідного законодавства. *Економіка і право*. 2013. № 2. С. 138-148.
2. Гарагонич О. В. Адаптація корпоративного законодавства України до права ЄС. *Часопис цивільного і кримінального судочинства*. 2015. № 2. С. 53-62.
3. Погрібний Д. І. Особливості правової регламентації процесу адаптації українського корпоративного законодавства до стандартів ЄС. *Економічна теорія та право*. 2016. № 4 (27). С. 117-127.
4. Про виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Постанова Кабінет Міністрів України від 25 жовтня 2017 р. № 1106. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-vikonannya-ugodi-pro-asociaciyu-mizh-ukrayinoyu-z-odniyeyi-storoni-ta-yevropejskim-soyuzom-yevropejskim-spivtovaristvom-z-atomnoyi-energiyi-i-yihnimi-derzhavami-chlenami-z-inshoyi-storoni> (дата звернення: 17.03.2019).

ВПЛИВ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА РОЗВИТОК ПРИВАТНИХ ВІДНОСИН
В УКРАЇНІ

5. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 18.03.2004 № 1629-IV. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1629-15> (дата звернення: 17.03.2019).
6. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 № 2275-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19> (дата звернення: 17.03.2019).
7. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 26.07.2014. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011 (дата звернення: 17.03.2019).

Нагорна Олена Олександрівна,
викладач кафедри
цивільного права та процесу
факультету підготовки фахівців
для підрозділів кримінальної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

**ЗАХИСТ ПРАВА ВЛАСНОСТІ:
ПРОВІДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД**

Право власності ґрунтується на відносинах, що виникають в суспільстві виключно до речей та реалізують бажання людини володіти, користуватись або розпоряджатись річчю. Згідно чинного законодавства право власності – це право особи на річ (майно), яке вона реалізує в умовах законодавства за власною волею, незалежно від згоди інших осіб. Право власності – це право гарантоване державою.

Компонентами права власності є право володіння, користування та розпорядження, ці три основи дають змогу власнику реалізувати речі на свій розсуд та в своїх інтересах.

Особливе місце в житті громадян як в суспільному так і в приватному посідає право власності. Протягом життя кожна людина стикається з питаннями пов'язаними з її власністю. Крім того, власність – це основа гарантування розвитку та існування суспільства та держави. Право приватної власності це найважливіший атрибут правової демократичної держави, але не можна з упевненістю стверджувати, що на законодавчому рівні вдосконалено законодавство в питаннях регулювання права власності та забезпечення гарантій прав власників.

Водночас позитивним моментом щодо державної реєстрації прав власності на нерухоме майно є створення єдиного реєстру речових прав його